

Yttrande

2016-05-06

Diarienummer: KS 2016/0229

Version:2.0

Beslutsorgan: KS

Utvecklingsavdelningen

Mattias Hansson

E-post: mattias.hansson@halmstad.se

Telefon: 070-88 33 609

Förslag till yttrande - Låt fler forma framtiden (SOU 2016:5)(Mottagarens dnr)

Halmstads kommun har med stort intresse tagit del av Demokratiutredningens slutbetänkande, Låt fler forma framtiden, som är ett mycket genomarbetat och väl avvägt dokument. Det finns många goda ansatser för att öka invånarnas engagemang och medinflytande men även för att stärka förutsättningarna för invånare som valt att engagera sig som förtroendevalda. I stort ställer sig Halmstads kommun bakom betänkandet och hoppas att detta kommer att leda till en god demokratiutveckling i Sverige, på lokal, regional och nationell nivå. I detta yttrande kommer några synpunkter och reflektioner från Halmstads kommun att presenteras som medskick till fortsatt process. Det är mycket viktigt att poängtera att alla kommuner bör vara centrala aktörer när processen tar vid och utredningens förslag ska omvandlas till beslut om ändringar i kommunallagen och ändringar i andra styrdokument som rör kommunernas styrning och verksamheter.

I kommunens bedömning är det två förslag som framstår som allra mest nydanande; förslaget om sänkt rösträttsålder och förslaget om likvärdig nationell praxis (och webbportal) för folkinitiativ. När det gäller förslaget om sänkt rösträttsålder så anser Halmstads kommun emellertid att rösträttsåldern ska vara samma oavsett val till kommun, region eller riksdag. Kommunen ser inte heller fördelarna med att införa sänkt rösträttsålder i enlighet med utredningens förslag, utan förordar en oförändrad rösträttsålder.

En likvärdig nationell praxis för folkinitiativ (e-petitioner) är verkligen ett lovvärt förslag. Nu ser det mycket olika ut i olika kommuner, för att inte tala om regioner/landsting. På vissa håll finns knappt några möjligheter för invånare att väcka frågor inom den lokala demokratin medan andra kommuner har långtgående system för invånarinflytande. På nationell nivå finns det i dagsläget mycket små möjligheter att påverka mellan valen utan en stark lobbyorganisation bakom sig. Det vore positivt med en likvärdighet över landet – möjligheten till demokratiskt inflytande ska inte vara en fråga om var du bor. En gemensam webbportal för nationell, regional och lokal nivå kan

verkligen stärka demokratin både genom möjligheten till att starta folkiniciativ och genom att invånare kan lära sig av varandra i andra delar av Sverige.

Utöver förslaget om folkiniciativ finns en rad förslag som Halmstads kommun i stort ställer sig bakom. Några synpunkter kan dock komplettera underlaget inför fortsatt process. Det rör något bristande konsekvensanalyser av de förslag som lämnas. Halmstads kommun ser det som positivt att utredningen föreslår olika insatser för att dels öka de förtroendevaldas trygghet samt underlätta deras verksamhet. Det finns dock vissa konsekvensanalyser att göra när det gäller möjligheterna till tjänstledighet enligt förslagen. Eftersom det enligt förslaget inte kommer att vara tvingande att acceptera ledigheter ger detta naturligtvis möjligheter att överväga ekonomiska faktorer vid bedömning av sådan ledighet. Men detta öppnar också upp för en godtycklighet och säkrar därför inte nationell likvärdighet. Det kommer att kunna vara lättare att vara föräldraledig som förtroendevald i vissa kommuner än i andra. Att göra detta tvingande skulle kunna få stora ekonomiska konsekvenser och därför hamnar betänkandet i detta förslag – som då kan få icke önskvärda demokratieffekter.

När det gäller förslaget om kommunfullmäktiges skyldighet att verka för de förtroendevaldas säkerhet och trygghet är detta givetvis en god utgångspunkt men även här behöver en konsekvensanalys göras för att säkra vad detta innebär i praktiken. Hur långtgående kommer kommunfullmäktiges skyldighet att vara? Detta behöver förtydligas för att på riktigt göra skillnad över hela riket och inte vara beroende av olika tolkningar.

För kommunstyrelsen

Carl Fredrik Graf

Ordförande

Henry Bengtsson

Kommunchef